

HASTALARIN REÇETESİZ ve REÇETELİ ANALJEZİK KULLANIM ALIŞKANLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

¹Ahmet Akıcı, ²Emrah Aydın, ²Elif Caymaz, ²Serhad Ömercikoğlu,
²Oğuzhan Turan, ³Hale Toklu, ¹Şule Oktay

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi ¹Farmakoloji ve Klinik Farmakoloji Ab.D.,

²II. Sınıf Öğrencileri, ³Eczacılık Fakültesi, Farmakoloji Ab.D., İstanbul

Giriş: Gelişmiş ülkelerde belirli özelliklere sahip ilaçların reçetesiz satılmasına izin verilirken, ülkemizde çok az sayıda bazıları dışında, yasal olarak tüm ilaçların reçeteli satılması zorunludur. Ancak gerçekte birçok ilaç reçetesiz olarak eczaneden rahatlıkla alanabilmektedir. Bu araştırmada, sorunun boyutları hakkında fikir edinebilmek amacıyla, hastaların, en sık kullanılan ilaçlardan analjezikleri reçeteli veya reçetesiz temin etme alışkanlıklarının araştırılması planlandı.

Yöntem: İstanbul'un Üsküdar, Şişli ve Beyoğlu ilçelerindeki büyük hastanelerin yakınındaki eczanelerden analjezik alan 400 kişi ile görüşülerek analjezik kullanım alışkanlıkları sorgulandı.

Bulgular: Ankete katılanların % 40'ının analjezikleri reçetesiz aldığı, bunların sadece % 37.6'sının eczacıya danıştığı, % 61.5'inin bir ay içerisinde analjezik kullanmış olduğu saptandı. Reçeteli ve reçetesiz analjezik alan gruplar eğitim düzeyleri ve cinsiyetleri bakımından farklılık göstermedi. Reçeteli analjezik alanların yalnızca % 21'i, oysa reçetesiz analjezik alanların % 43.5'i düşük gelir düzeyine sahipti. Benzer şekilde sosyal güvencesi bulunmayanların yüzdesi reçetesiz ilaç alan grupta % 49, diğerinde ise % 27 idi.

Sonuç: Hastaların % 40'ının analjezikleri hekime danışmadan, reçetesiz aldıkları ve bu duruma olasılıkla düşük gelir düzeyi ve sosyal güvencesi bulunmama gibi ekonomik nedenlerin yol açtığı görüldü. Ancak bu kişilerin önemli bir bölümünün eczacıya da danışmadan analjezik almaları, halkın sağlık eğitimi düzeyinin oldukça düşük olduğu ülkemizde, akılcı olmayan ilaç kullanımı sorununa ivedi çözümler üretilmesi gereğini bir kez daha ortaya koydu.